

## บทที่ 4

### การดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการบนถนนประดิษฐ์มนูธรรมและถนนพระรามที่ 9 ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการและการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนออกภาคสนาม
2. ข้อมูลและแหล่งข้อมูล
3. การสำรวจและการเก็บข้อมูลภาคสนาม
4. ประชากรและผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
5. การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

#### 4.1 การเตรียมการและการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนออกภาคสนาม

ในการดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้เตรียมการศึกษาโดยการค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องก่อนออกภาคสนาม ดังนี้

- 1) สำรวจและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานหรือสถาบันต่างๆ ได้แก่ แผนที่รูปถ่ายทางอากาศ เอกสารข้อมูล ตำรา และงานวิจัยต่างๆ
- 2) แปลรูปถ่ายทางอากาศบริเวณถนนประดิษฐ์มนูธรรมและถนนพระรามที่ 9 เพื่อจำแนกและกำหนดตำแหน่งสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ
- 3) นำข้อมูลที่ได้จากการแปลรูปถ่ายทางอากาศมาจัดทำเป็นแผนที่แสดงตำแหน่งของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการในเบื้องต้น เพื่อให้สำหรับการออกสำรวจภาคสนาม
- 4) จัดเตรียมแบบสำรวจพื้นที่เพื่อใช้บันทึกตำแหน่งที่ตั้งและรายละเอียดต่างๆ ของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและการบริการ รวมทั้งสภาพการใช้ที่ดินของบริเวณสองข้างทางของพื้นที่ศึกษา
- 5) จัดเตรียมแบบสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมปัญหาของการวิจัยแล้วตรวจสอบปรับปรุงให้เหมาะสม โดยการนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปทดลองใช้กับสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและการบริการในบริเวณถนนประดิษฐ์มนูธรรมจำนวน 7 แห่ง เพื่อทดสอบความเข้าใจของผู้ถูกสัมภาษณ์แล้วนำแบบสัมภาษณ์กลับมาปรับปรุงเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการอีกครั้งหนึ่ง

## 4.2 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล แบ่งออกเป็น

ข้อมูลและแหล่งข้อมูลที่ใช้ทำการศึกษ แบ่งออกเป็น

### ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data)

1) บทความ ตำรา เอกสาร ข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงาน หน่วยงานราชการ หรือสถาบันต่าง ๆ

2) รูปถ่ายทางอากาศ บริเวณถนนประดิษฐ์มนูธรรมและถนนพระรามที่ 9 จากกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1 : 15,000 พ.ศ. 2543

3) รูปถ่ายทางอากาศ บริเวณถนนประดิษฐ์มนูธรรมและถนนพระรามที่ 9 จากกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1 : 50,000 พ.ศ. 2540

4) แผนที่ตัวเมืองกรุงเทพมหานคร มาตราส่วน 1 : 20,000 ระวังเขตบางกะปิและเขตบางเขน จากกรมแผนที่ทหาร

5) แผนที่ตัวเมืองกรุงเทพมหานคร มาตราส่วน 1 : 50,000 จากกรมแผนที่ทหาร

### ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data)

เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่จริง ได้แก่

1) แบบสำรวจพื้นที่ศึกษา เพื่อบันทึกตำแหน่งที่ตั้งและรายละเอียดต่าง ๆ ของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและการบริการ รวมทั้งสภาพการใช้ที่ดินของบริเวณพื้นที่ติดกับตลอดสองข้างทางของถนนประดิษฐ์มนูธรรมและถนนพระรามที่ 9

2) แบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลและรายละเอียดของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและการบริการบริเวณถนนประดิษฐ์มนูธรรมและถนนพระรามที่ 9 แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ ชื่อสถานประกอบการ ลักษณะของกิจการ ที่ตั้ง ช่วงเวลาที่เปิดทำการ ขนาดพื้นที่ ระยะเวลาการดำเนินธุรกิจ จำนวนลูกค้า ผลของการประกอบการ สภาพแวดล้อม แหล่งวัตถุดิบที่นำมาใช้ในการประกอบกิจการ ราคาหรือค่าเช่าที่ดิน ธุรกิจเหมือนกันที่อยู่ใกล้เคียง ระบบสาธารณูปโภค ประวัติของทำเลที่ตั้ง และที่พักอาศัยของผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนของการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการ เพื่อประเมินค่าของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ต่อการให้ความสำคัญต่อปัจจัยต่าง ๆ ในการเลือกทำเลที่ตั้งในการประกอบธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการอย่างไร ประกอบด้วย

ปัจจัยทางด้านความสะดวกในการเข้าถึง

- ทางเข้า-ออกของสถานที่
- ลักษณะของถนนที่ผ่านหน้าร้าน

- พื้นที่จอดรถ
- ความหนาแน่นของการจราจรที่ผ่าน
- ระบบขนส่งมวลชนที่ผ่าน

#### ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

- ระยะทางไปยังตลาดหรือแหล่งวัตถุดิบที่ใช้
- โอกาสในการขยายกิจการ
- ราคาเช่าที่ดินหรืออาคาร
- ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างอาคารสถานที่

#### ปัจจัยทางด้านสังคม

- ประวัติความเป็นมาของที่ตั้ง
- ทำเลที่ตั้งบนฝั่งของถนน
- ลักษณะสภาพแวดล้อม
- ธุรกิจเหมือนกันที่อยู่ใกล้เคียง
- จำนวนหรือความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่
- ระดับรายได้ของประชากรในพื้นที่
- สาธารณูปโภค(ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์)
- ระยะห่างจากใจกลางเมือง
- แหล่งแรงงาน

โดยให้ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ประเมินค่าแต่ละปัจจัยข้างต้นว่ามีผลต่อการตัดสินใจ

ในการเลือกทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการอย่างไร ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

- 5 หมายความว่า มีผลมากที่สุด
- 4 หมายความว่า มีผลมาก
- 3 หมายความว่า มีผลปานกลาง
- 2 หมายความว่า มีผลน้อย
- 1 หมายความว่า มีผลน้อยที่สุด
- 0 หมายความว่า ไม่มีผล

#### 4.3 การสำรวจและการเก็บข้อมูลภาคสนาม

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามสำหรับการศึกษาในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

1) การเดินสำรวจพื้นที่เพื่อบันทึกตำแหน่งที่ตั้งและรายละเอียดต่างๆ ของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและการบริการตลอดจนลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินตลอดสองข้างทาง โดยทำการสำรวจที่ละฝั่งของถนนทั้งไปและกลับของถนนทั้งสองสาย รวมระยะทางทั้งสิ้น 42 กิโลเมตร ซึ่งในการสำรวจพื้นที่นี้จะใช้การบันทึกข้อมูลประกอบกับรูปถ่ายทางอากาศ มาตราส่วน 1 : 15,000 โดยทำการสำรวจระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2545 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2546

2) การออกภาคสนามเพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการที่สามารถให้ข้อมูลได้ ตามแบบสำรวจข้อมูลและแบบสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ โดยทำการสำรวจระหว่างเดือนมีนาคมถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2546

#### 4.4 ประชากรและผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ประชากรที่ทำการศึกษา ได้แก่ สถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการทั้งหมดที่มีที่ตั้งอยู่บนบริเวณสองฝั่งถนนประดิษฐ์มนูธรรมและถนนพระรามที่ 9 จากการสำรวจ พบว่า มีจำนวน 169 แห่ง แบ่งเป็นสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการบนถนนประดิษฐ์มนูธรรมจำนวน 94 แห่ง และสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการบนถนนพระรามที่ 9 จำนวน 75 แห่ง (สำรวจระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ.2545 ถึงเดือนมกราคม พ.ศ. 2546 )

เมื่อทำการสำรวจภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลได้ พบว่า มีสถานประกอบการที่ให้ความร่วมมือหรือมีความสะดวกในการให้ข้อมูลต่างๆ ในการตอบแบบสัมภาษณ์ตลอดแนวถนนทั้งสองสาย รวมทั้งหมด 105 แห่ง แบ่งเป็นสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการที่ตั้งอยู่บนถนนประดิษฐ์มนูธรรมจำนวน 60 แห่ง และสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการที่ตั้งอยู่บนถนนพระรามที่ 9 จำนวน 45 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 65.68 ของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการทั้งหมด

#### 4.5 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบแล้วนำเข้าประมวลผลด้วยโปรแกรมคำนวณสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistic Package for Social Sciences) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนามและการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่ การวิเคราะห์การเปรียบเทียบร้อยละ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ

#### 4.6 ปัญหาและอุปสรรค

จากการดำเนินการศึกษา พบว่า นอกจากการที่ผู้ประกอบการของสถานประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องบางส่วนที่ไม่ให้ความร่วมมือหรือมีความไม่สะดวกในการให้ข้อมูลแล้ว ปัญหาที่พบอยู่เสมอ คือ ไม่พบผู้ประกอบการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่สามารถให้ข้อมูลได้ นอกจากนี้ช่วงเวลาในการสัมภาษณ์สำหรับสถานประกอบการบางประเภทขึ้นอยู่กับเวลาเปิดทำการของสถานประกอบการนั้น ๆ เช่น สถานประกอบการประเภทร้านอาหารหรือสวนอาหาร หรือสถานบันเทิงบางประเภท ที่มีเวลาเปิดทำการในช่วงเย็นถึงกลางคืน เป็นต้น รวมทั้งบางที่ผู้ประกอบการจะเข้ามาที่สถานประกอบการในเวลาค่ามาก ๆ ทำให้ผู้ศึกษาต้องปรับเวลาในการเข้าพบในเวลาค่าเช่นกันเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ

